

Hei!

Ohje Mila Siirilän
tämän malliin
seuraavassa
Taidossa!

Tulevaisuuden tekijät

Kun kudonnan opetus käy yhä harvinaisemmaksi, yhteistyö eri toimijoiden välillä pitää tärkeän taidon elävänä.

Teksti ja kuvat Sonja Karlsson

Ammattiopisto Tavastian kudonnan luokassa on rauhallinen tunnelma. Opiskelijat istuvat keskittyneinä omien projektiansa ääressä. Yksi kutoo, toinen suunnittelee, kolmas hioo portfolioaan.

Meneillään on tuotekehitysprojekti Wetterhoff Oy:n kanssa. Työt ovat nyt jo loppuvaiheessa: osa täysin valmiita, osaa täytyy vielä vanuttaa ja joitain töitä tarvitsee vielä kutoa muutama rivi.

Ammattiopiston ja Wetterhoff Oy:n yhteistyön tuloksena valmistuu viisi erilaista tuotetta, joiden ohjeet jaetaan kutojille Wetterhoffin kautta.

– Meillä on luonnostaan vain vähän kontakteja nuoriin, aloitteleviin suunnittelijoihin. Yhteistyö opiskelijoiden kanssa on siksi meille tärkeää. Heille ala on vielä uusi. Opiskelijat ovat innokkaita ja se virkistää, kun pääsee näkemään toisten intoa ja uusia ideoita, perustelee **Jaana Rantanen** Wetterhoff Oy:stä yhteistyön tärkeyttä yrityksen näkökulmasta.

”Vaikka kudonnan kenttä on pienentynyt Suomessa, tarvitsee se silti uusia virikkeitä pysyäkseen elävänä.”

Yritys tarjoaa opiskelijoille materiaalit sekä valmiisiin töihin että kokeiluihin. Wetterhoff ei kuitenkaan sanele, mitä opiskelijoiden on tehtävä.

– Ajattelemme, että idearikkaus on opiskelijoilla. Emme puutu suunnitelmiin sen kummemmin. Saatamme toki heitellä ideoita tai kertoa, mitä asiakkaamme ovat kyselleet ja toivoneet, mutta emme rajaa opiskelijoiden tekemistä, kertoo Rantanen.

– Olemme saaneet yhteistyöstä erittäin hyviä tuloksia. Tuotekehitysprojekteissa on aina syntynyt kivoja tuotteita, joiden ohjeita on ilo jakaa. Vaikka kudonnan kenttä on pienentynyt Suomessa, tarvitsee se silti uusia virikkeitä pysyäkseen elävänä. Kudonnan arvostuksen tulee näkyä.

VÄHENNYKSIÄ JA MUUTOKSIA

Kudonnan opetus vähenee oppilaitoksissa. Ammattiopisto Tavastia on yksi harvoista paikoista, joissa kudontaa enää pystyy opiskelemaan ammattitasolla.

Koulutusleikkaukset tuntuvat opinnoissa. Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinnosta on vähennetty 200 lähiopetustuntia.

– Olemme ratkaisseet tilanteen siten, että pidämme koulula niin sanottuja pajapäiviä. Niissä jokainen opiskelija työstää omaa projektiaan eteenpäin. Opettaja on läsnä ja neuvoo ja auttaa tarvittaessa. Teoriaopetusta ei pajapäivinä ole. Sillä tavalla yksi opettaja voi ohjata suurempaa opiskelijaryhmää, kertoo kudonnan lehtori **Marita Pennanen**.

Muutokset eivät lopu määrärahojen vähenemiseen. Ensi syksystä alkaen Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinnon nimi muuttuu Taideteollisuusalan perustutkinnoksi.

• Kudonnan opiskelijat suunnittelivat Wetterhoff Oy:lle uusia kudontamalleja. Ylhäällä Elina Hietan huopa, alemmassa Samuli Sillanpään ikat-huivi ja oikealla Sari Aaltosen ikkunakuosi tyynynpäällisiä varten.

Nimimuutoksessa on kyse opetusministeriön linjauksesta. Samalla kaikki "pehmeät materiaalit" siirtyvät ammattikoulutuksessa Tekstiili- ja muotiala -nimikkeen alle. "Kovat materiaalit", kuten lasi, metalli, soitinrakennus ja huonekalujen entisöinti säilyvät edelleen Taideteollisuusalan opintoina.

Nykyinen tutkintonimike "Käsi- ja taideteollisuusalan perustutkinto, sisustustekstiilit, artesaani" on elokuussa alkavassa koulutuksessa "Tekstiili- ja muotialan perustutkinto, Design-tekstiilien valmistaja". Nimimuutos huolettaa koululla kovasti.

- Muutoksen myötä on vaikea viestiä potentiaalisille opiskelijoille, että tutkinto on sisällöltään edelleen sama. Design ja muoti kuulostavat sanoina hiukan erilaisilta kuin laadukas käsityö. Opinnoissa painotamme edelleen sidosopin osaamista, materiaalitietoutta, perinnettä ja vankkaa käsityötaitoa, pohtii Pennanen huolestuneena.

MOTIVOITUNEET OPISKELIJAT

Tulevaisuuden epävarmuudesta huolimatta Wetterhoff-koulutukseen kuuluvan kudonnan asema Ammattiopisto Tavastiasa on vakaa. Jo vuonna 1885 aloitetun koulutuksen perinteet ovat pitkät eikä koulutusohjelmaa lakkauteta helpolla.

- Kudontaa voi opiskella enää harvassa paikassa Suomessa. Sen takia Tavastian järjestämään koulutukseen hakeutuu erittäin taitavia ja motivoituneita opiskelijoita. Opiskelijat saattavat tulla pitkänkin matkan takaa tänne opiskelemaan, kertoo Pennanen.

Kudonnan opiskelijat ovat pääasiassa jo aikuisia. Monet ovat hakeneet päivätöistään opintovapaata voidakseen suorittaa tutkinnon.

Tuotekehitysprojektissa on mukana viisi ammattiopiston opiskelijaa. **Mila Siirilä** suunnitteli mallistoon modernin täkänän, **Elina Hietä** huovan, **Sari Aaltonen** ikkunakuosin tyynynpäällisiä varten ja **Alisa Avdeikova** kaksi huivimallia. **Samuli Sillanpää** suunnitteli tuotekehitysprojektissa ikat-huiveja, joiden langat hän värjäsi itse. Vuoden 2018 alussa Sillanpää vietti kuusi viikkoa Japanin Kiotossa paikallisen kudontamestarin opissa. Ikat-värjäyksellä on Japanissa pitkät perinteet.

Täkänämallin suunnitellut Mila Siirilä nauraa, että tekeminen on ollut yhtä takkuamista. Hän ryhtyi suunnittelemaan uutta täkänämallia, koska Wetterhoffilta vinkattiin, että sille olisi kysyntää. Toiveena Siirilällä on tehdä sarja, josta tulee tarvikepaketteja myyntiin Wetterhoff Oy:lle.

- En alussa osannut ottaa kaikkea huomioon, mutta kokeillessa oppii. Olen testannut useita erilaisia väri vaihtoehtoja ja ottanut kaiken irti yhteistyöstä, Siirilä sanoo.

Kun tuotekehitysprojekti on saatettu loppuun, ensimmäinen askel tulevalle uralla on otettu.

- Kutojat työskentelevät tänä päivänä oman nimensä kautta. Yhteistyöprojekti toimii hyvänä ja turvallisena ensiaskeleena uran aloittamisessa. Haluamme luoda alalla toimiville mahdollisuuden tehdä omaa nimeään tunnetuksi kutojien keskuudessa, Jaana Rantanen Wetterhoff Oy:ltä sanoo. ♦